

Piotr Ebbig, Radosław Fiedler, Artur Wejkszner
i Sebastian Wojciechowski,
*Leksykon Współczesnych Organizacji
Terrorystycznych,*
Wydawnictwo Naukowe Instytutu Nauk
Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu
im. A. Mickiewicza, Poznań 2007

Terroryzm – jeden z najważniejszych problemów współczesnego świata. nazywany jest często „III wojną światową”. Najlepszym potwierdzeniem faktu, że zjawisko to zasługuje na to miano były wydarzenia 11 września 2001 roku. Od tego momentu rozpoczęła się ogólnoswiatowa dyskusja na temat globalnego bezpieczeństwa. Był to także początek poszukiwania metod mających na celu obronę przed atakami terrorystycznymi. Krąg tych poszukiwań zawężył fakt, że dzisiejszy terroryzm nie ma już charakteru terytorialnego i tak naprawdę nie ma miejsca na kuli ziemskiej gdzie zjawisko to nie miałoby szansy zaistnieć. Innymi słowy nigdzie nie jesteśmy bezpieczni.

Prasa, radio, telewizja, codziennie zasypują nas nowościami na temat przemian oblicza terroryzmu. Ze względu na cenny czas i pogoń za sensacją, informacje te przekazywane są często w sposób lakoniczny, bez głębszej analizy zjawiska, epatujący obrazami przemocy i cierpienia. Takie „rynkowe” podejście do „sprzedaży” wiadomości prowadzi do bezładnego przypisywania miana „terroryzmu” różnym rodzajom aktów przemocy. Takie przedstawianie rzeczywistości doprowadziło społeczeństwo do stanu ciągłego strachu przed niespodziewaną agresją i stało się codziennym elementem naszego życia.

Współczesny terroryzm pojawił się dopiero po II wojnie światowej. Wcześniej rozwój państw, oparty był na rządach terroru (hitlerowskie Niemcy i stalinowski ZSRR). W latach 50. XX wieku nastąpił skokowy wzrost aktywności terrorystycznej i wykształciła się większość nurtów aktywnych, które działają do dnia dzisiejszego. Lata 60. to narodziny tzw. terroryzmu islamskiego. Przełom lat 70. i 80. to wzmożona działalność organizacji o nazwie ETA – Baskijska Ojczyzna i Wolność i IRA, a także rozwój organizacji skrajnie lewicowych na terenie Europy Zachodniej (Czerwone Brygady, Baader-Meinhoff, RAF – Frakcja Czerwonej Armii). Okres ten, to także powstanie zjawiska terroryzmu sponsorowanego. Niektóre państwa używały go jako rodzaju cichej wojny. Posługiwały się organizacjami terrorystycznymi, aby walczyć o własne cele na arenie międzynarodowej. Lata 80. to czas działalności terrorystów samobójców. Ich spektakularne zamachy tj. atak na Sri Lance, czy w Bejrucie, wstrząsnęły światem. Cichy początek lat 90. stworzył wrażenie, odwrotu nasilenia zjawiska terroryzmu. Niestety dość szybko zostało ono rozwiane przez narastający kon-

flikt izraelsko-palestyński i ataki Al-Kaidy przeciw USA. Zamach na WTC i Departament Obrony uznawany jest za najdrastyczniejszy atak terrorystyczny w historii.

Potem do czarnej listy działań terrorystów dołączył zamach w teatrze na Dubrowce w październiku 2002 roku, zamach na Bali w tym samym czasie, zdarzenia w Madrycie w marcu 2004 roku, atak na szkołę w Biesłanie 1 września 2004 roku, czy metro w Londynie w 2005 roku.

Przerażającym faktem jest to, że już wkrótce na arenie międzynarodowej pojawi się nowe pokolenie terrorystów i nieuchronnie przyszłość dopisze kolejne daty do kalendarium terroryzmu.

Spektakularne ataki zbrojne organizacji terrorystycznych doprowadziły do wielu ludzkich tragedii. Przykładów takich działań można by wymienić mnóstwo. Zazwyczaj przynoszą one oczekiwane rezultaty, czasem nie. Jednak metody, jakimi posługują się terroryści zawsze budzą wiele kontrowersji i nie są akceptowane przez cywilizowany świat. Drastyczność i okrucieństwo działań terrorystów, bez względu na to jak szlachetne i wzniosłe cele są ich zarzewiem, pozostają zawsze w niezgodzie z powszechnie uznawanymi normami społecznymi i etycznymi i nigdy nie są akceptowane przez społeczność światową.

Ze względu na powagę problemu istotnym wydaje się być fakt konieczności szczegółowego przedstawienia zjawiska za pomocą prezentacji poszczególnych ugrupowań ekstremistycznych.

Próbę taką podjęli poznańscy naukowcy. *Leksykon współczesnych organizacji terrorystycznych*, to jedna z najnowszych na polskim rynku prac, dotyczących tematu terroryzmu.

Publikacja, napisana w ramach programu badawczego prowadzonego w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, zawiera analizę prawie 100 ugrupowań ekstremistycznych.

Niepodważalnym atutem tego opracowania jest to, że prezentacji podlegają zarówno ogólnie znane, jak i te mniej popularne organizacje.

Autorzy leksykonu – poznańscy naukowcy: Piotr Ebbig, Radosław Fiedler, Artur Wejkszner i Sebastian Wojciechowski, w dociekliwy sposób przedstawiają rys historyczny, motywację, metody i obszar działań, a także źródła finansowania poszczególnych ugrupowań. Ze względu na ich wnikliwość publikacja ta, stała się wiarygodnym i niezwykle ciekawym źródłem informacji dla studentów, pracowników naukowych, dziennikarzy, a także wszystkich interesujących się problematyką międzynarodowego terroryzmu.

Dodatkowym atutem leksykonu jest alfabetyczna systematyzacja tematu, ułatwiająca czytelnikowi dotarcie do informacji. Ostatnie strony opracowania zawierają indeks rzeczowy i spis, wybranej przez autorów, literatury dotyczącej problematyki terroryzmu.

Margot STAŃCZYK-MINKIEWICZ